

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครู โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มบุคคล 5 กลุ่ม ผู้ริเริ่มโครงการ ผู้บริหารระดับหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชาของวิทยาลัยครู นักศึกษาในโครงการครูทายาท ผู้บริหารระดับโรงเรียน และข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาท รูปแบบการประเมินจึงมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทั้ง เอกสาร และบุคคล ผู้วิจัย มีวิธีดำเนินการวิจัยเป็นลำดับขั้นดังนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 5 กลุ่ม และดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. ผู้ริเริ่มโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยเจาะจงผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินงานในช่วงแรกจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 1 คน จากทบวงมหาวิทยาลัย 1 คน และจากกรมการฝึกหัดครู 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 1 จำนวน 3 คน

2. กลุ่มผู้บริหารและนักศึกษาในโครงการ ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนดังนี้ คือ

2.1 Stratified Random Sampling โดยการแบ่งวิทยาลัยครูที่มีโครงการครูทายาทออกไปตามสหวิทยาลัยได้ 7 สหวิทยาลัย มีวิทยาลัยครูอยู่ในโครงการนี้ทั้งสิ้น 29 แห่ง

2.2 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
โดยใช้วิธีการสุ่มมาสหวิทยาลัยละ 2 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 272 คน ดังราย
ละเอียดตามตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรของสหวิทยาลัย

วิทยาลัยครู	ผู้บริหาร		นักศึกษา ในโครงการ	รวม
	หัวหน้าคณะ	หัวหน้าภาค		
1. สหวิทยาลัยล้านนา				
1.1 วิทยาลัยครูเชียงใหม่	1	1	17	19
1.2 วิทยาลัยครูเชียงราย	1	1	11	13
2. สหวิทยาลัยพุทธชินราช				
2.1 วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม	1	2	17	20
2.2 วิทยาลัยครูกำแพงเพชร	1	1	19	21
3. สหวิทยาลัยอีสานเหนือ				
3.1 วิทยาลัยครูเลย	1	2	13	16
3.2 วิทยาลัยครูสกลนคร	1	1	21	23
4. สหวิทยาลัยอีสานใต้				
4.1 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์	1	1	30	32
4.2 วิทยาลัยครูอุบลราชธานี	1	1	26	28
5. สหวิทยาลัยศรีอยุธยา				
5.1 วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	1	1	9	11
5.2 วิทยาลัยครูเทพสตรี	1	2	29	32
6. สหวิทยาลัยทวารวดี				
6.1 วิทยาลัยครูเพชรบุรี	1	1	7	9
6.2 วิทยาลัยครูนครปฐม	1	2	10	13
7. สหวิทยาลัยทักษิณ				
7.1 วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	1	1	14	16
7.2 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	1	1	17	19
รวม	14	18	240	272

3. กลุ่มข้าราชการครู ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียน
ทุกแห่งที่มีข้าราชการครูซึ่งสำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครู
จำนวน 93 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 101 คน

4. กลุ่มผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูครูทายาท ใช้วิธีการเลือกแบบ
เจาะจงตามจำนวนของกลุ่มข้าราชการครู ได้จำนวนรวมทั้งสิ้น 101 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 477 คน ดังรายละเอียดตามตาราง

ที่ 3

ตารางที่ 3 ผลรวมกลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวน
1. ผู้ริเริ่มโครงการ	3
2. ผู้บริหารวิทยาลัยครู	32
3. นักศึกษาในโครงการครูทายาท	240
4. ข้าราชการครู	101
5. ผู้บังคับบัญชา	101
รวม	477

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับ
และแบบสอบถาม 4 ฉบับ สำหรับใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่ม โดยมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและโครงการครูทายาท
ตลอดจนขบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงาน และได้นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์

โดยมีข้อคำถามในแง่ของ แนวความคิดและประวัติความเป็นมาของโครงการ ความคาดหวังในการที่จะได้ครุติ การติดตามส่งเสริมผู้ที่ผ่านโครงการแล้วการออกไปรับราชการครู ตลอดจนแนวคิดในการพัฒนาโครงการ

2. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามฉบับที่ 1 ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารของวิทยาลัยครู

ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไป ของโครงการมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open End) จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการครุทายาท มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 51 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้านคือ

ก. วัตถุประสงค์ของโครงการ	จำนวน 6 ข้อ
ข. การคัดเลือกนักศึกษาเข้าโครงการ	จำนวน 11 ข้อ
ค. หลักสูตร เนื้อหาวิชา และกิจกรรมเสริม	จำนวน 7 ข้อ
ง. อาจารย์ผู้สอนและวิธีการสอน	จำนวน 12 ข้อ
จ. บริการและสวัสดิการ	จำนวน 10 ข้อ
ฉ. ทัศนคติของบุคคลอื่นต่อโครงการ	จำนวน 5 ข้อ

แบบสอบถามฉบับที่ 2 ใช้สำหรับสอบถามนักศึกษาซึ่งกำลังศึกษาอยู่ใน

โครงการครุทายาท ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานในโครงการศุภทายาท 6 ด้าน มีลักษณะรูปแบบและข้อคำถามเหมือนกับตอนที่ 3 ของแบบสอบถามฉบับที่ 1

แบบสอบถามฉบับที่ 3 ใช้สำหรับสอบถามข้าราชการครูที่สำเร็จจากโครงการศุภทายาทของวิทยาลัยครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 คนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและเติมข้อความ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานในโครงการศุภทายาท 6 ด้าน ลักษณะรูปแบบและข้อคำถามเหมือนกับตอนที่ 3 ของแบบสอบถามฉบับที่ 1

ตอนที่ 3 แบบประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ได้รับจากวิทยาลัยครู มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบประเมินความพึงพอใจในสถานที่ที่พำนักและลักษณะงานที่ทํา มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 12 ข้อ และความพึงพอใจในภาพรวมจำนวน 6 ข้อ

แบบสอบถามฉบับที่ 4 ใช้สำหรับสอบถามผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูที่สำเร็จจากโครงการศุภทายาทของวิทยาลัยครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 คนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเติมคำ 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู 6 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 68 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 8 ด้านคือ

ก. ความรู้ความสามารถทางวิชาการ	จำนวน	8	ข้อ
ข. ความสามารถพิเศษ	จำนวน	10	ข้อ
ค. วิธีสอน	จำนวน	12	ข้อ

ง. บุคลิกภาพ	จำนวน	12	ข้อ
จ. มนุษย์สัมพันธ์	จำนวน	10	ข้อ
ฉ. ทักษะคิดต่ออาชีพครู	จำนวน	6	ข้อ
ช. คุณธรรมและความประพฤติ	จำนวน	5	ข้อ
ซ. ภาพรวมของข้าราชการครู	จำนวน	5	ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัย และจุดมุ่งหมายของโครงการครุทายาท เป็นหลักในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1. มาสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปรับปรุง
4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ดังรายนามต่อไปนี้
 - (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - (2) ดร.พลสิทธิ์ โพธิ์ศรีทอง ผู้อำนวยการกองส่งเสริมวิทยะฐานะกรรมการฝึกหัดครู จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - (3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ติลก บุญเรืองรอด ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรม และ เทคโนโลยีกรรมการฝึกหัดครู
 - (4) ดร.กมล กู้ประเสริฐ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 - (5) นายจรรยา เอกอินทร์ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(6) นายศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

(7) อาจารย์ศิริเพ็ญ มากบุญ หัวหน้าศูนย์วิจัย วิทยาลัยครูนครสวรรค์

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและนักศึกษาในโครงการครุทายาท วิทยาลัยครูนครสวรรค์ จำนวน 21 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อกระทงต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานในโครงการครุทายาทไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแต่ละด้านดังนี้ 0.47213, 0.89439, 0.86271, 0.89816, 0.90802, และ 0.50316 ตามลำดับ และมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.94531 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข)

7. ปรับปรุงแบบสอบถามด้านภาษา แล้วนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างจริง

8. การประเมินค่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ประเมินค่าคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นด้วยกับข้อกระทงนั้น	<u>มากที่สุด</u>
4	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นด้วยกับข้อกระทงนั้น	<u>มาก</u>
3	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นด้วยกับข้อกระทงนั้น	<u>ปานกลาง</u>
2	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นด้วยกับข้อกระทงนั้น	<u>น้อย</u>
1	หมายถึง	ผู้ตอบมีความเห็นด้วยกับข้อกระทงนั้น	<u>น้อยมาก</u>

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้คือ

1. ศึกษาเอกสารด้วยตนเอง
2. สัมภาษณ์ผู้ริเริ่มโครงการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยตนเอง
3. การแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

จากอธิบดีกรมการฝึกหัดครู เพื่อขอความร่วมมือจากอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครู ทำหนังสือขออนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน และข้าราชการครูในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และใช้วิธีการส่งทางไปรษณีย์พร้อมทั้งแนบซองลงทะเบียน ระบุชื่อ ที่อยู่ ของผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบส่งกลับคืน

จากการดำเนินการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 474 ชุด ได้รับกลับคืนมาและเป็นข้อมูลที่ใช้ได้ทั้งสิ้น 406 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.65 ดังรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง ประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนเต็ม	ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
1. ผู้บริหารวิทยาลัยครู	32	30	93.75
2. นักศึกษาในโครงการคุรุทายาท	240	218	90.83
3. ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครู	101	79	78.21
4. ข้าราชการครู	101	79	78.21
รวม	474	406	85.65

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ และนำเสนอด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เอกสารและผลการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเชิงการบรรยาย
2. การวิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับโครงการ วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ร้อยละ ส่วนข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลส่วนที่เป็นปลายเปิด จะสรุปเป็นประเด็นสำคัญ แล้ววิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่
3. การวิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. การวิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ได้รับจากวิทยาลัยครู ความพึงพอใจในสถานที่ทำงาน และลักษณะงานที่ทำ วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลส่วนที่เป็นปลายเปิด จะสรุปเป็นประเด็นสำคัญ และวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่
5. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) และทดสอบภายหลังโดยใช้เทคนิคของ Scheffe'
6. การวิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ร้อยละ สำหรับข้อมูลความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูที่สำเร็จ การศึกษาจากโครงการคุรุทายาท วิเคราะห์

โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลที่เป็นปลายเปิด จะสรุปเป็นประเด็นสำคัญ แล้ววิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ใช้ค่าทางสถิติ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

การแปลค่าของมาตราส่วนประมาณค่า

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ใช้วัดโดยมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ทุกฉบับมีความหมาย ค่าเฉลี่ย ความเกณฑ์การแบ่งของประคอง กระณสุต (2528) ดังนี้

4.50 - 5.00	มีความหมาย	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 - 4.49	มีความหมาย	เห็นด้วยอย่างมาก
2.50 - 3.49	มีความหมาย	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 - 2.49	มีความหมาย	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.49	มีความหมาย	เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือไม่เห็นด้วย

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัยและวิเคราะห์ในรูปตารางและความเรียง ดังจะเสนอต่อไปนบทที่ 4

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย